

Ministerieel besluit houdende vaststelling van een ontwerp van lijst van als monument te beschermen oorlogsmonumenten in de Provincie Antwerpen

DE VLAAMSE MINISTER VAN BESTUURSZAKEN, BINNENLANDS BESTUUR,
INBURGERING, TOERISME EN VLAAMSE RAND

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, § 1, 1, 7;

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006 en 27 maart 2009;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2009 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009, 4 december 2009, 6 juli 2010, 7 juli 2010, 24 september 2010, 19 november 2010, 13 mei 2011, 10 juni 2011 en 9 september 2011.

BESLUIT:

Artikel 1. Het ontwerp van lijst van de volgende voor bescherming vatbare monumenten, wordt vastgesteld overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006 en 27 maart 2009:

Wegens de historische, de artistieke en de sociaal-culturele waarde:

- als monument

Oorlogsmonument voor de gesneuvelden en burgerlijke slachtoffers van beide wereldoorlogen, gelegen te

ARENDONK, Vrijheid zn

bekend ten kadaster:

Arendonk, 2e afdeling, sectie E, zn

zoals afgebakend op bijgevoegd plan

Wegens de artistieke en de sociaal-culturele waarde:

- als monument

Monument voor de gesneuvelden van beide wereldoorlogen, gelegen te

BALEN, Alfons Dierckxstraat zn

bekend ten kadaster:

Balen, 1e afdeling, sectie A, zn
zoals afgebakend op bijgevoegd plan

Wegens de artistieke en de sociaal-culturele waarde:
- als monument

Oorlogsmonument, gelegen te
Boechout, Sint-Bavoplein zn
bekend ten kadaster:
Boechout, 1e afdeling, sectie D, perceelnummer 164C deel
zoals afgebakend op bijgevoegd plan

Wegens de artistieke en de sociaal-culturele waarde:
- als monument

Oorlogsmonument voor de gesneuvelden en slachtoffers van beide wereldoorlogen en
de oorlog in Korea, gelegen te
BRASSCHAAT, Dr. Roosensplein zn
bekend ten kadaster:
Brasschaat, 4^e afdeling, sectie D, zn
zoals afgebakend op bijgevoegd plan

Wegens de historische, de artistieke en de sociaal-culturele waarde:
- als monument

Oorlogsmonument voor gesneuvelden, gelegen te
GROBBENDONK, Astridplein zn
bekend ten kadaster:
Grobendonk, 1e afdeling, sectie B, zn
zoals afgebakend op bijgevoegd plan

Wegens de artistieke en de sociaal-culturele waarde:
- als monument

Monument voor de gesneuvelden, gelegen te
HERENTHOUT, Gelderstraat zn
bekend ten kadaster:
Herenthout, 1e afdeling, sectie E, zn
zoals afgebakend op bijgevoegd plan

Wegens de historische waarde:
- als monument

Gedenkteken, gelegen te
WESTERLO, Zandberg zn
bekend ten kadaster:
Westerlo, 1e afdeling, sectie B, zn
zoals afgebakend op bijgevoegd plan

Art. 2. Het algemeen belang dat de bescherming verantwoordt, wordt door het gezamenlijk voorkomen en de onderlinge samenhang van de volgende intrinsieke waarden gemotiveerd:

Oorlogsmonument in Arendonk

Historische waarde:

Het gedenkteken is een van de eerste oorlogsmonumenten in België ter herdenking van de Eerste Wereldoorlog opgericht in 1919 met giften van particulieren.

Artistieke waarde:

Het gedenkteken is een belangrijk werk van beeldhouwer Alfred Courtens (1889-1967) bekend om zijn monumentale oorlogsmonumenten en als beeldhouwer van de koninklijke familie.

Sociaal-culturele:

Het monument werd opgericht op een prominente plaats in het centrum van de gemeente en genereert een belangrijke sociaal-culturele waarde als uiting van de behoefte om een collectief trauma te materialiseren en hulde te brengen aan diegenen die gevallen zijn voor het vaderland.

Oorlogsmonument in Balen

Artistieke waarde:

Het gedenkteken behoort tot het oeuvre van Jules Bornaerts (1882- 1957) een veelzijdig kunstenaar die meerdere oorlogsgedenktekens ontwierp. Sereen, sober en evenwichtig opgebouwd gedenkteken ter herinnering aan de slachtoffers van beide wereldoorlogen.

Sociaal-culturele waarde:

Monument opgericht (1920) op vraag van de oudstrijdersbond om een blijvende herinnering te zijn aan het collectief trauma van de oorlog en om hulde te brengen aan de slachtoffers van beide wereldoorlogen.

Oorlogsmonument in Boechout

Artistieke waarde:

Het monument van 1920 is een harmonisch en evenwichtig opgebouwd geheel van een traditioneel H. Hartbeeld op een pijler met aansluitend een bronzen beeldengroep met klassieke elementen: een soldaat met vaandel, kinderen met palmtak en bloemen en een medaillon van het koningspaar. De ontwerpers zijn architect Frans Van Dijk en beeldhouwer Jules Weyns, kunstenaars die met hun oeuvre prominent aanwezig zijn in het Antwerpse straatbeeld, onder meer in de wijk Zurenborg.

Sociaal-culturele waarde:

Het monument werd opgericht op een prominente plaats in het centrum van de gemeente en genereert een belangrijke sociaal-culturele waarde als uiting van de

behoefte om een collectief trauma te materialiseren en hulde te brengen aan diegenen die gevallen zijn voor het vaderland.

Oorlogsmonument in Brasschaat

Artistieke waarde:

Het monument van 1924 werd ontworpen door architect Eugene Geefs en beeldhouwer Georges Collard, beide lid van een kunstenaarsfamilie. Het plastische monument brengt hulde aan de oorlogsslachtoffers en bevat een achterliggende symboliek: de obelisk staat voor een belfort, zinnebeeld van de vrijheid van het Belgische volk. De beeldengroep refereert aan de soldaat die het vaderland verdedigt en de vrouw die gewonden verzorgt met moederlijke zorg en religieuze troost. Het medaillon toont het koningspaar dat als voorbeeld geldt voor alle patriottische deugden.

Sociaal-culturele waarde:

Het monument ligt in het centrum van de gemeente en genereert een belangrijke sociaal-culturele waarde als uiting om een collectief trauma symbolisch te materialiseren en hulde te brengen aan de oorlogsslachtoffers.

Oorlogsmonument in Grobbendonk

Historische waarde:

Voormalige dorpspomp van 1877 die omgevormd werd tot oorlogsmonument.

Artistieke waarde:

Monumentale geblokte pijler van hardsteen bekroond door een plastisch uitgewerkt topstuk met siervazen.

Sociaal-culturele waarde:

Centraal gelegen in het drukke dorpscentrum herinnert het monument dagelijks aan het collectief trauma veroorzaakt door oorlogsgeweld.

Oorlogsmonument in Herenthout

Artistieke waarde:

Monument van 1923, sober en expressief met een realistisch beeld van een soldaat met zegekrans op een hardstenen sokkel van de firma Rombaux-Roland die een aantal nationale en internationale onderscheidingen behaalde en via een bijhuis in het Noordfanse Jeumont talrijke oorlogsmonumenten realiseerde in Frankrijk.

Sociaal-culturele waarde:

Het gedenkteken herinnert in het centrum van de gemeente aan het gemeenschappelijk trauma veroorzaakt door het oorlogsgeweld.

Gedenkteken in Westerlo

Historische waarde:

Het monument brengt hulde en gedenkt vooraanstaande Belgische slachtoffers die ter plaatse sneuvelden bij een vijandelijk treffen op 5 september 1914.

Art. 3. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2006, 5 juni 2009, 4 december 2009 en 10 juni 2011 (Belgisch Staatsblad 10 maart 1994, 22 augustus 2006, 18 september 2009, 11 januari 2010 en 2 augustus 2011).

Brussel,

13 DEC. 2011

Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering,
Toerisme en Vlaamse Rand

Geert BOURGEOIS